

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Spraw Zagranicznych

1998/0304(CNS)

22.3.2006

OPINIA

Komisji Spraw Zagranicznych

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie tymczasowego porozumienia między Wspólnotą Europejską oraz Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Turkmenistanem
(5144/1999 – C5-0338/1999 –1998/0304(CNS))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Panagiotis Beglitis

PA_NonLeg

KRÓTKIE UZASADNIENIE

The draftsman proposes to recommend to the Committee on International Trade that it give its approval to the conclusion of the Interim Agreement with Turkmenistan on trade and trade-related matters for the following reasons.

1. What is the Interim Agreement?

Relations between the EU and Turkmenistan are still governed by the 1989 Agreement on Trade and Commercial Cooperation between the erstwhile European Communities and the USSR. In 1997, a decision was taken to progress to a Partnership and Cooperation Agreement (PCA) with Turkmenistan, in order to update these relations and reflect the changed political situation. The PCA is a 'mixed' agreement, establishing a political dialogue and covering trade in goods, investment-related questions, and cooperation, in a wide range of areas.

Given the normally protracted time-scale for ratification of a PCA, the Commission also negotiated and initialled an Interim Agreement with Turkmenistan in 1997. This would provide - as its name suggests - for provisional implementation of the part of the PCA which deals with trade-related matters, thereby greatly facilitating trade between the two parties. The Council is required to conclude the Agreement on behalf of the European Community, and Parliament (lead committee: Committee on International Trade) is consulted. (It should be noted that, while INTA is the lead committee on trade matters, AFET is the competent committee on the PCA). While the Interim Agreement is more restrictive in scope than the PCA, it also contains a clause allowing for suspension in cases of breaches of respect for democracy or human rights.

2. Brief Background

In 2000, Parliament was consulted on the Interim Agreement. AFET's draftsman at the time, Mr Souladakis, had recommended approval, with the proviso that the committee would expect to see improvements in the human rights situation before drawing up its report on the PCA. However, the lead committee on the Interim Agreement decided not to move ahead with its report. Today, the dossier is again before the two relevant committees.

3. The situation now

As AFET's draftsman on the Interim Agreement - and rapporteur on the forthcoming PCA - I repeat the recommendation made by my predecessor, basing my judgement on the new willingness shown by the Turkmen side to engage with the EU in a dialogue on several issues, including individual human rights cases, and a strongly-held view that, by isolating Turkmenistan even further than it is already, the possibility of democratisation and improvements in human rights will be made much more remote.

The abolition of the death penalty, the announcement of a general amnesty whereby a number of prisoners will be released next year, the recently introduced law against child labour, and visits from the OSCE rapporteur on national minorities, are all steps in the right direction. The fact that new business and political classes are emerging, albeit very tentatively, may well be a precursor to a strengthened civil society sector and, eventually, to the emergence of political parties.

But let us be under no illusions - the Turkmen regime is still a repressive one, run by a president who in 1999 extended his term of office indefinitely and was elected, without opposition, with 99.5% of the vote.

President Niyazov (or "Turkmenbashi" - great leader of the Turkmens) has stated he will

leave office in 2010, making way for multi-party elections. By definition, in this single-party state formal opposition parties are outlawed and the clampdown on freedom of movement and association following the 2002 attempt on the president's life still continues. There is strict censorship, repression of political dissent, ill-treatment of prisoners, and an all-pervasive "cult of personality". The authorities control virtually all aspects of civil life, to the extent that opera, ballet and even car radios are banned!

While Turkmenistan has some of the world's largest natural gas reserves and important oil reserves and is a major cotton exporter, half the population live in poverty; it still has to ratify/implement many ILO conventions. Turkmenistan is neutral and is recognised by the UN as such. It maintains good relations with Iran and Turkey as well as with Russia, which could be helpful in the region. It should also be noted that Turkmenistan's foreign policy is closely linked with energy and that access to external markets is one of its main objectives. While the EU clearly has energy needs, it should be at the same time cautious about subsuming its human rights principles to commercial considerations.

4. Conclusion

The above-mentioned willingness to engage in dialogue is welcome and a step in the right direction towards the next stage.

This committee believes that a stimulus for improvement in Turkmenistan must be provided and that is why, 7 years after the Interim Agreement was first proposed, we think it is time to approve it.

What we now expect to see from Turkmenistan - before any further discussion on the PCA is possible - is significant progress on human rights.

The Interim Agreement is an indication of the EU's goodwill; now it is up to Turkmenistan to take this opportunity to respond.

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. na podstawie licznych, starannie wyważonych przesłanek oraz pod warunkiem, że Rada uzależni zawarcie wszelkich układów handlowych lub gospodarczych z rządem Turkmenistanu od spełnienia wielu warunków, szczególnie w dziedzinie praw człowieka, wyraża zgodę na zawarcie tymczasowego porozumienia z Turkmenistanem w sprawie handlu i spraw związanych z handlem;
2. zwraca uwagę, że związana z brakiem reform i nadmierną kontrolą państwa polityka zagraniczna Turkmenistanu powoduje izolację kraju przez państwa demokratyczne, szanujące prawa człowieka, o gospodarce wolnorynkowej; zauważa, że gospodarka Turkmenistanu nie opiera się na mechanizmach wolnorynkowych oraz, że przedsiębiorczość prywatna jest słabo rozwinięta, a poziom interwencji państwa w gospodarkę osiągnął alarmujący poziom;
3. chociaż sytuacja w zakresie praw człowieka i izolacja Turkmenistanu nadal są powodem bardzo poważnej troski, uznaje, iż widoczne są tam pierwsze oznaki zmian, między innymi zniesienie kary śmierci i powszechna amnestia dla więźniów; zamierza okazać poparcie dla tych zmian; wzywa rząd Turkmenistanu do wprowadzenia zmian odzwierciedlających zalecenia sprawozdawcy OBWE ds. Turkmenistanu oraz Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców; o ile zmiany te zostaną wprowadzone w życie, widzi w tymczasowym porozumieniu ważny krok w kierunku zachęcenia Turkmenistanu do poczynienia dalszego, szybszego postępu ku poprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i do nawiązania dialogu na ten temat z UE;
4. z ubolewaniem zauważa, że władze nadal stawiają partie polityczne poza prawem, represjami odpowiadają na wszelkie protesty i krytykę, uciskają oficjalnie nieuznane ugrupowania religijne i organizacje pozarządowe, kontrolują praktycznie wszystkie aspekty życia społecznego i czynnie izolują obywateli kraju od społeczności międzynarodowej; powtarza wezwanie do całkowitego i natychmiastowego zaprzestania tortur wobec przeciwników politycznych, zwolnienia więźniów sumienia, bezstronnego śledztwa w sprawie wszystkich przypadków śmierci w aresztach i dopuszczenia niezależnych obserwatorów do procesów sądowych;
5. wzywa Turkmenistan do nadania prawdziwego znaczenia konstytucji z 1992 r. i do pełnego poszanowania obowiązków wynikających z głównych traktatów o prawach człowieka, których jest stroną;
6. z zadowoleniem wita powołanie przez Radę w dniu 28 czerwca 2005 r. Jana Kubisa na stanowisko pierwszego specjalnego przedstawiciela UE w Azji Środkowej, co jest świadectwem rosnącego zaangażowania UE w tym ważnym regionie; wyraża nadzieję, że specjalny przedstawiciel UE przyczyni się do poprawy skuteczności i koordynacji

reakcji międzynarodowej na problemy Turkmenistanu;

7. zwraca uwagę, że Turkmenistan został oficjalnie uznany przez ONZ za państwo neutralne oraz, że łączy go dobre stosunki z Iranem i Turcją oraz bliskie stosunki dwustronne z Rosją; jest świadomy, że ze względu na jedne z największych na świecie rezerwy gazu naturalnego oraz znaczne rezerwy ropy naftowej, polityka zagraniczna Turkmenistanu jest ściśle związana z energią;
8. wskazuje, że choć porozumienie dotyczy w pierwszym rzędzie spraw związanych z handlem, poszanowanie demokracji i praw człowieka jest również istotną częścią strategii współpracy przewidywanej zarówno dla tymczasowego porozumienia jak i ewentualnej ratyfikacji umowy o partnerstwie i współpracy i wiąże się bezwarunkowo ze stosowaniem klauzuli poszanowania praw człowieka i demokracji; zwraca uwagę Turkmenistanu, że UE gotowa jest zawiesić częściowo swe porozumienia z państwami, które nie honorują odpowiednich klauzul, jak miało to miejsce w październiku 2005 r. w przypadku Uzbekistanu;
9. podkreśla, że oczekuje dalszych sprawdzalnych dowodów znacznej poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka, zanim zaleci ratyfikację umowy o partnerstwie i współpracy;
10. przypomina o prośbie do Komisji o dostarczenie informacji o sytuacji w zakresie praw człowieka nie później niż w marcu 2006 roku.